

## Bewijs relatie groen-gezondheid onvoldoende

Meer onderzoek naar de effectiviteit van groene behandelprogramma's is noodzakelijk. Zonder bewijs vergoeden zorgverzekeraars deze programma's niet. Maar er is geen geld om behandelprogramma's te starten. Het is een van de dilemma's die naar voren kwamen tijdens bijeenkomsten over groen en gezondheid.

Hoe creëren we maximale impact van groen voor gezondheid en kwaliteit van leven, en op welke manier kan groen een rol spelen in de zo noodzakelijke innovatie in de zorg? Deze vragen stonden centraal in de bijeenkomst op 16 september door Nature Assisted Health Foundation (NAHF) en Zorg-

netwerk Midden Brabant. Dat natuur stress reduceert, weet iedereen, maar welke groene interventies de kwaliteit van leven verbeteren en voor welke doelgroepen, is nog volop onderwerp van onderzoek. Vumc Amsterdam en Universiteit Tilburg presenteerden onderzoek naar gebruik en effect van groene interventies op mensen met dementie en vrouwen met borstkanker. De onderzoeken bevinden zich in de aanvangsfase.

Een project dat evidence-based onderzoek en behandeling combineert, is het in april gestarte project Vitura in Biezen-Mortel ([www.vitura.nl](http://www.vitura.nl)). Hier kunnen mensen met burn-out herstellen en re-integreren in het arbeidsproces via een in Zweden effectief bewezen multidisciplinaire behandelmethod. Effectief in het herstel van zorgvrager, maar ook in de reductie van zorgkosten. Nu het project gestart is, blijkt het moeilijk om mensen toe-

gevoerd te krijgen vanwege ingewikkelde procedures en systematieken bij toeleverende instanties. Ook blijkt dat zonder businessontwikkeling het niet mogelijk is economische en gezondheidsbevorderende groenwaarden te realiseren.

### Medische verrichtingen

Ook in een debat in De Rode Hoed op 20 september over de verbinding tussen natuur en gezondheid door de Heimans en Thijsse Stichting, was de roep om meer bewezen effectiviteit hoog. Ook hier werd duidelijk dat dat alleen niet de oplossing is om de herstellende werking van natuur in te zetten in de zorg. De hele systematiek rond vergoedingen is gebaseerd op medische verrichtingen en niet op gezondheidswinst. Ook al loopt de specialist een ommetje door het park met zijn patiënt omdat die daar zienderogen van opknapt, dan zal hij dat in zijn vrije tijd moeten doen. <



Foto: Wille-Jan Steps

De bijeenkomst van NAHF in Tilburg over groen en gezondheid.

## COMMENTAAR

### Groendag

Op 10 september zat de hele Nederlandse groenewereld in Groningen bij de Nationale Groendag. Stond bij eerdere edities vooral de uitreiking van groencompetitie Entente Florale centraal, de laatste jaren groeit deze dag steeds meer uit tot een samenkomst van belanghebbenden bij openbaar groen.

Op een banner naast het podium stonden de namen van alle partners van de Vitale Groene Stad, het platform dat vanuit Entente is opgericht. Van ministeries tot de VNG, en van Natuurmonumenten tot de ANWB. Ook diverse hoveniers en groenvoorzieners zag ik op de banner staan. Maar één naam ontbrak, die van de VHG.

Ik bleek niet de enige te zijn die het opviel. Tijdens de forumdiscussie kwam vanuit de zaal de vraag – ik vermoed van een hovenier – waarom VHG niet is aangesloten. Ook tijdens de lunchpauze en de borrel sprak ik diverse mensen, sommige zelf VHG-lid,

die het onbegrijpelijk vinden dat de VHG op de Nationale Groendag ontbreekt.

Overigens is het niet helemaal waar dat VHG ontbrak, want directeur Egbert Roozen was aanwezig om de Green Deal Groene Daken te ondertekenen, en oud-voorzitter Bert Gijsberts reikte deelcertificaten uit. Het onderstreept nog maar eens hoe nauw verbonden iedereen binnen de groenewereld is.

Inmiddels is er een brief van Entente Florale naar het VHG-bestuur verzonden met de nadrukkelijke uitnodiging om de samenwerking aan te gaan. In het belang van het groen lijkt het tijd om over schaduwen uit het verleden heen te stappen.

Natuurlijk is het logisch dat VHG ook met iVerde de ingeslagen weg vervolgt. Maar waarom moet dat samenwerking met Entente in de weg staan? Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald, hoorde ik iemand op de Groendag zeggen. Zo is het maar net.



Ralph Mens  
vakredacteur

## 'Voor de kerst landelijk netwerk van wethouders met groen in portefeuille opzetten'

Er komt een netwerk van wethouders die groen en natuur in hun portefeuille hebben, om gemeentelijk groen bestuurlijk te verbinden. Dat is de uitkomst van een forumdiscussie tijdens de Nationale Groendag in Groningen.

dit initiatief te ondersteunen.

### Regie

Algemeen directeur Natuurmonumenten Marc van den Tweel stelde dat gemeenten snel de regie in handen moeten nemen op gebied van groen, aangezien ze links en rechts worden ingehaald door bewonersinitiatieven. Volgens De Vet is het vooral een tijd van kansen. „Burgerinitiatieven moeten een hogere waardering van gemeenten krijgen, zodat de gemeente het portaal wordt voor goede, enthousiaste initiatieven. Nu er geen ministerie van natuur meer is, moeten gemeenten op dit gebied het initiatief nemen.” Beleidsmedewerker Wout Veldstra van de gemeenten Groningen stelde dat gemeenten zo min mogelijk belemmeringen

De voorzet werd gedaan door VNG-directielid Kees Jan de Vet tijdens een forumdiscussie rond het thema 'Groen verbindt'. Volgens De Vet moet nog voor de kerst een netwerk worden opgezet van wethouders die groen in hun portefeuille hebben, om zo te zorgen voor een verbinding op bestuurlijk niveau.

Bij de bekendmaking van de winnaars van groencompetitie Entente Florale (zie artikel op pagina 18) haakte staatssecretaris Dijkzwa van Economische Zaken hier op in en zegde toe

moeten opwerpen bij burgerinitiatieven en ook het aantal regels zo veel mogelijk moeten beperken.

### Gezondheid

Een ander aspect dat nadrukkelijk aan de orde kwam in de forumdiscussie was groen en gezondheid. Bestuursvoorzitter Diana Monissen van De Friesland Zorgverzekeraar gaf aan de verbinding tussen groen en gezondheid vooral terug te zien in stadstuinen en gezond voedsel.

Op de suggestie vanuit het forum om 1% van het nationaal zorgbudget in te zetten voor groene activiteiten en burgerinitiatieven, zei Monissen dit voorstel mee te zullen nemen naar haar overleg met de andere landelijke zorgverzekeraars.

Op de vraag of de inzet van mensen met een beperking bij groen- en natuurbeheer een goede zaak is, antwoordde Van den Tweel dat Natuurmonumenten hier wisselende ervaringen mee heeft. Het succes lijkt vooral afhankelijk van een goede begeleiding.

### Continuïteit

Op de vraag hoe je burgerinitiatieven levend houdt, zei landschapsarchitect Lodewijk Baljon dat goed, stabiel beheer van groot belang is voor de continuïteit. Duurzaamheidscoördinator Meino Nijhoff van Nijestee Woningcorporatie stelde dat initiatieven een keer tot een einde komen, en dat daar niet te krampachtig over moet worden gedaan. <

## Klimaatboom voor beter stadsklimaat

Medewerkers van Nancy Klomp Watersnijtechniek plaatsen een cortenstaal ornament rond de eerste klimaatboom in Arnhem. Dinsdag 16 september is de boom op het Graaf Ottoplein officieel onthuld door initiatiefnemer Sanda Lenzholzer van Wageningen UR en wethouder Henk Kok. De honingboom is gepland naar aanleiding van het boek 'Het weer in de stad' van Lenzholzer, dat eind 2013 is gepresenteerd. Na de onthulling was er een mini-symposium over stadsklimaat. Sprekers gaven inzicht in veelbelovende manieren om het stadsklimaat te verbeteren. Niet alleen siergroen werkt mee aan een beter stadsklimaat, ook stadslandbouw draagt bij aan het verlagen van de temperatuur. <



Foto: Wageningen UR